

Sayı : 2018/523

08.10.2018

Konu : Kitapların fotokopi yoluyla yasadışı çoğaltılması

ÜNİVERSİTE REKTÖRLÜĞÜNE,

Yayıncılar Telif Hakları ve Lisanslama Meslek Birliği (YAYBİR), 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 42. Maddesi uyarınca; süreli olmayan yayınların çoğaltma ve yayma mali haklarını kullanma yetkisine sahip üyesi yayınevlerinin haklarının idaresi ve korunması amacıyla kurulmuştur. YAYBİR'in kültür, eğitim ve akademik yayıncılık alanlarında faaliyet gösteren 281 üyesi bulunmaktadır.

Üniversitelerin kampüsleri içinde ve çevresinde bulunan fotokopi merkezlerinde, mali hakları üyemiz yayınevlerine ait yayınların 5846 sayılı Kanun'a aykırı ve izinsiz olarak kısmen veya tamamen çoğaltılarak satıldığına dair meslek birliğimize çok sayıda ihbarlar gelmektedir.

Bu ihbarlarda; fakülte ve yüksekokulların içinde bulunan fotokopi işletmelerinde ve bölüm başkanlıkları tarafından hizmete sunulan fotokopi makineleri aracılığıyla çok sayıda kitabın izinsiz olarak çoğaltıldığı, öğretim üyelerinin çeşitli kitaplardan farklı bölümleri fotokopi yoluyla çoğaltmak suretiyle ders materyali oluşturdukları ve fotokopi işletmeleri aracılığıyla sattıkları belirtilmektedir. Yine ihbarlarda korsan kitap satan kişilerin öğrencileri kullanarak WhatsApp grupları veya sosyal medya hesapları üzerinden sipariş topladıkları, üniversite binalarına korsan kitap satışı ile ilgili duyurular asıldığı da belirtilmektedir.

Hak sahibinden izin alınmadan herhangi bir eserin tamamen veya kısmen çoğaltılması, aslının veya çoğaltılmış nüshalarının satışa sunulması suçtur, çoğaltılan nüshalar ücretsiz dağıtılsa bile suç oluşmaya devam etmektedir.

Yukarıda bahsedilen uygulamalar; 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu 71 ve 81inci madde hükümleri kapsamında suç oluşturmaktadır. Bu suçlar sübuta erdiği takdirde ilgililer beş yıla kadar hapis cezası ve/veya adli para cezası ile cezalandırılmaktadır.

Toplumumuzda telif bilincinin gelişkin olmaması, özellikle akademik camiada bu ihlallerin yapılıyor olması son derece üzüntü vericidir. Ülkemizin akademik ve kültürel hayatının devamlılığı, kaliteli ve daha fazla çeşitte eserlerin yasal yollarla okurlarla buluşabilmesiyle mümkün olacaktır. Meslek Birliği olarak bir yandan üyelerimizin haklarının ihlal edilmesine karşı mücadele ederken aynı zamanda yetersiz olan telif bilincinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için de çabalarımızı sürdürmekteyiz.

Bir eser, eser sahibinin izni olmadan kısmen ya da tamamen fotokopi, çıktı alma, tarama, dijital vb. yollarla çoğaltılamaz, kiralanamaz, satışa çıkartılamaz, başka yollarla dağıtılamaz ve yayılamaz. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71. maddesine göre bu suçtur.

Kanun; "Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın işleyen, temsil eden, çoğaltan, değiştiren, dağıtan, her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma ileten, yayımlayan ya da hukuka aykırı olarak işlenen veya çoğaltılan eserleri satışa arz eden, satan, kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticarî amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacı dışında elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında **bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.**" ve "Bandrol yükümlülüğüne aykırı ya da bandrolsüz olarak bir eseri çoğaltıp satışa arz eden, satan, dağıtan veya ticarî amaçla satın alan ya da kabul eden kişi **bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasıyla cezalandırılır.**" şeklindeki düzenlemelerle, tarafımıza ihbar edilen uygulamaların suç oluşturduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu tür hak ihlallerine karşı her türlü işbirliğine hazır olduğumuzu belirterek, üniversiteniz bünyesinde sıkı önlemlerin alınmasını, denetimler yapılmasını ve alınan önlemler ve yapılacak denetimler sonucunda elde edilecek bulgular hakkında Birliğimizi bilgilendirmenizi önemle arz eder, gereğiniz dileriz.

Saygılarımızla,

Sebahat Özkan
Genel Sekreter

Dağıtım: Tüm Devlet ve Vakıf Üniversitesi Rektörlükleri'ne